

ДАЙДЖЕСТ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ UKRAINE RECOVERY DIGEST №44

**ЩОТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД МЕДІА,
НОРМАТИВНИХ АКТІВ ТА ЗАЯВ
НА ТЕМУ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ**

18-24 СІЧНЯ 2023

ЗМІСТ:

1. МІЖНАРОДНА ДОПОМОГА	3
2. ПЛАНИ ВІДНОВЛЕННЯ – ОФІЦІЙНО	4
3. ПЛАНИ ВІДНОВЛЕННЯ – ЕКСПЕРТИ	7
4. ХІД ВИКОНАННЯ ПЛАНУ ВІДНОВЛЕННЯ	14

1. МІЖНАРОДНА ДОПОМОГА

МІНЦИФИ: МІЖНАРОДНИЙ ТЕХГІГАНТ НАДАЄ УКРАЇНІ 5000 WIFI BEACONS

Мінцифи та Nokia продовжать спільно розвивати українську телеком-інфраструктуру, інтегрувати Україну в міжнародний телеком-ринок, збільшувати кількість українських телеком-фахівців та підсилювати потужність інтернет-мереж/

З початку повномасштабного вторгнення Nokia передала Україні 1 770 WiFi Beacons, які забезпечують інтернетом укриття шкіл. Наступного тижня надійде друга партія — ще 3 230 WiFi Beacons. Завдяки цьому ще більше українських школярів зможуть продовжувати навчання навіть під час повітряних тривог.

[Джерело](#)

ЕНЕРГЕТИКИ КИЇВЩИНИ ОТРИМАЛИ ЕНЕРГЕТИЧНЕ ОБЛАДНАННЯ З ШЕСТИ КРАЇН

Під час відвідання одного з енергетичних об'єктів Київської області Міністр енергетики України Герман Галущенко разом з Надзвичайним і Повноважним послом Польщі в Україні Бартошем Ціхоцькі, Надзвичайним і Повноважним Послом Австрії в Україні Арадом Бенкьо, Тимчасово повіреною у справах посольства Нідерландів в Україні Есселієн ван Ертен, а також представниками дипломатичних місій Азербайджану, Литви та Південної Кореї передали для його відновлення та ремонту після масованих російських атак 105 одиниць енергетичного обладнання загальною вагою 90 тонн, яке надійшло як гуманітарна допомога з шести країн.

[Джерело](#)

НІМЕЧЧИНА ВИДІЛЯЄ НА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ЩЕ € 52 МЛН

Міністр з питань економічного співробітництва ФРН Свеня Шульце 19 січня відвідала з неоголошеним візитом Одесу. Вона наголосила, що Україні для перемоги потрібні не лише озброєння, а й допомога у цивільній сфері, тому Німеччина виділить додаткову допомогу в розмірі 52 млн євро для України.

«Забезпечення електроенергією, теплом і водою теж відіграє свою роль у справі зміцнення українського суспільства в цій війні. Тому Україна потребує не лише озброєнь, а й громадянської підтримки», – заявила Шульце.

[Джерело](#)

ПРОГРАМА EU4ENVIRONMENT ПІДТРИМУЄ “ЗЕЛЕНЕ” ВІДНОВЛЕННЯ ПРОМИСЛОВОСТІ ТА РЕЛОКАЦІЮ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Підтримка “зеленого” відновлення промисловості та релокації вітчизняних підприємств у межах програми EU4Environment передбачає:

- визначення потреб у відновленні переміщених промислових підприємств та можливостей відновлення у цільових регіонах;
- консультування підприємств за вибраними напрямками;
- пошук та підбір фінансових можливостей для “зеленого” відновлення підприємств;
- популяризація “зеленого” відновлення через успішні бізнес-кейси.

Основні напрямки консультування:

- доступність ресурсів (матеріалів, енергії, води, робочої сили) та забезпеченість ресурсами (включаючи енергетичну безпеку);
- картування постачальників;
- поводження з відходами (включаючи небезпечні);
- ресурсоефективне та чисте виробництво (скринінг можливостей);
- промисловий симбіоз;
- готовність до надзвичайних ситуацій.

[Джерело](#)

2. ПЛАНИ ВІДНОВЛЕННЯ – ОФІЦІЙНО

ЗЕЛЕНСЬКИЙ ЗАКЛИКАВ АМЕРИКАНСЬКИЙ БІЗНЕС ДОЛУЧИТИСЯ ДО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Президент України Володимир Зеленський виступив під час зустрічі Національної асоціації торгово-промислових палат штатів, яка представляє понад 100 тисяч американських підприємців, і закликав її членів уже зараз розпочати спільну роботу з відбудови України.

«Коли ми зможемо завершити цю війну, вигнавши окупантів, так само разом зможемо почати складну роботу з відбудови України – наших міст, нашої економіки, інфраструктури. Уже зрозуміло, що це буде найбільший економічний проєкт нашого часу в Європі. Уже зрозуміло, що американський бізнес може стати тим локомотивом, який знову витягне вперед глобальне економічне зростання», – зазначив глава держави.

Він нагадав, що Україні вже вдалося налагодити співпрацю з такими великими міжнародними фінансовими й інвестиційними компаніями, як BlackRock, J.P. Morgan і Goldman Sachs.

[Джерело](#)

УКРАЇНА ОЧІКУЄ НА КОНФЕРЕНЦІЇ ВІДНОВЛЕННЯ В ЛОНДОНІ ЧІТКОГО ВИЗНАЧЕННЯ РЕСУРСІВ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ.

Денис Шмигаль

Україна розраховує, що наступна Конференція відновлення України в Лондоні дозволить мобілізувати міжнародну підтримку для швидкого відновлення. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль на прес-брифінгу з Міністром закордонних справ Швейцарії Ігнаціо Кассісом та Міністром з питань бізнесу, енергетики та промислової стратегії Великої Британії Грантом Шаппсом.

Захід відбувся за підсумками зустрічі, присвяченій Конференції з відновлення України «3 Лугано до Лондона» в межах Всесвітнього економічного форуму в Давосі.

Денис Шмигаль нагадав, що в Лугано Україна презентувала проєкт Плану відновлення. Також були затверджені принципи, на яких має базуватись відновлення, і Україна вже працює над виконанням своїх зобов'язань. Прем'єр-міністр відзначив, що від конференції в Лондоні у червні цього року Україна очікує чіткого визначення ресурсів, завдяки яким буде відбуватися відновлення.

«Основне відшкодування збитків має понести агресор. Для притягнення росії до відповідальності за злочини важливо напрацювати відповідні механізми міжнародного права. Ми розраховуємо, що разом із партнерами ми чітко зафіксуємо положення про те, завдяки яким ресурсам має відбуватися довгострокове відновлення», – сказав Прем'єр-міністр України.

Зокрема Україна пропонує 4 основних джерела фінансування Плану відновлення: 1) конфісковані російські кошти в Україні та світі, 2) кошти міжнародних партнерів, в тому числі міжнародних фінансових організацій, 3) безпосередньо кошти з державного бюджету України, 4) кошти донорів та приватного сектору.

Денис Шмигаль наголосив, що стати частиною відновлення України сьогодні – це найпотужніша інвестиція в майбутнє.

[Джерело](#)

ВІДНОВЛЕННЯ І ТРАНСФОРМАЦІЯ УКРАЇНИ СТАЛИ ОДНІЄЮ З КЛЮЧОВИХ ТЕМ

НА ФОРУМІ В ДАВОСІ, – ДЕНИС ШМИГАЛЬ

Члени Уряду на Всесвітньому економічному форумі в Давосі провели перемовини з посадовцями та бізнесменами багатьох країн для посилення економічного фронту України та формування сильної коаліції на нашу підтримку. Про це зазначив Прем'єр-міністр Денис Шмигаль під час засідання Уряду 20 січня.

«Українська делегація взяла участь у Всесвітньому економічному форумі в Давосі. Формула миру, яку озвучив Президент України Володимир Зеленський, отримує все більше підтримки від наших партнерів. Всі розуміють, що справжній та довготривалий мир у Європі можливий лише після повної перемоги України», – підкреслив Денис Шмигаль.

«Ми розпочинаємо масштабну програму відбудови. Ми шукаємо шляхи, аби відновити інвестиції приватного сектору в економіку. Ми бачимо, що світові гіганти зацікавлені взяти участь у реалізації програми трансформації та відбудови України», – відзначив очільник Уряду.

[Джерело](#)

МІЖНАРОДНІ ПАРТНЕРИ ГОТОВІ ПОСИЛЮВАТИ СВОЇ ЗУСИЛЛЯ ДЛЯ СПРИЯННЯ ЗЕЛЕНОМУ ВІДНОВЛЕННЮ УКРАЇНИ

Напрямки співпраці обговорили у межах секторальної робочої групи за участі заступника Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України Євгенія Федоренка та представників Команди підтримки реформ при Міністерстві, Представництва ЄС в Україні, UNDP, UNEP, UNECE, ООН, OECD, Посольства Швеції в Україні, німецького проекту GIZ, KfW Development Bank, JICA.

Євгеній Федоренко розповів партнерам про ключові аспекти довкілдової складової Національного плану відновлення.

«У доопрацьованому розділі “Екологічна безпека” визначено 9 ключових реформ, які маємо провести в Україні; близько 200 нормативно-правових актів, що необхідно прийняти; 90 конкретних завдань за роками і етапами їх реалізації, а також 53 проекти загальною вартістю у 25,5 млрд доларів», – зазначив заступник Міністра.

За його словами, після перших представлень цього документа у Лугано та Брюсселі, було отримано понад 170 пропозицій від заінтересованих сторін. 90 з них надійшло саме від міжнародних партнерів. Показово, що 25% усіх коментарів стосувалися наскрізних питань зеленого відновлення, а саме просування зеленого зростання в усіх секторах

[Джерело](#)

АРЕШТ АКТИВІВ РФ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ: В ЄС ОЧІКУЮТЬ НА АКТИВІЗАЦІЮ ПРОЦЕСУ

Президент Європейської Ради Шарль Мішель закликав країни ЄС продовжувати переговори про використання конфіскованих активів російського центрального банку на суму 300 мільярдів доларів для відновлення України.

За його словами, вивчають ідею активного управління замороженими активами для отримання прибутку, який потім можна було б направити на відновлювальні роботи.

«Це питання справедливості та чесності. Це повинно бути зроблено відповідно до правових принципів – це абсолютно ясно», – сказав Мішель.

[Джерело](#)

УКРАЇНА ПЛАНУЄ ТИМЧАСОВО СПРОСТИТИ ДОЗВІЛЬНІ ПРОЦЕДУРИ ДЛЯ ПРИСКОРЕНОГО ВІДНОВЛЕННЯ – ЗАСТУПНИК ГЛАВИ ОП

Україна націлена швидко, можливо, протягом року гармонізувати свої регуляторні процедури з нормами Євросоюзу в межах вступу до ЄС, проте на період інтенсивного відновлення – від п'яти до десяти років – зробити винятки з них, заявив заступник глави Офісу президента Ростислав Шурма.

«Ми маємо розуміти, що, окрім вступу до ЄС, буде період інтенсивного відновлення країни в наступні п'ять-сім-десять років. І щоб зробити цей процес відновлення швидким, ми маємо

спростити багато процесів», - сказав він.

Шурма пояснив, що може йтися про узгодження екологічних норм під час будівництва нового промислового виробництва або енергопотужностей, яке в Європі може зайняти роки, але Україні необхідно буде за рахунок тимчасових рішень забезпечити цей процес за місяці.

«Наприклад, якщо ви хочете відновити інфраструктуру, вам потрібно відновити дороги, мости, лінії електропередач, а отже, вам потрібно швидко виділити землю. Очевидно, пропонуватиметься якась тимчасова процедура на п'ять-сім років із дуже швидким і спрощеним вилученням землі під будівництво інфраструктури», - додав заступник глави ОП.

Він зазначив, що ці тимчасові винятки для інтенсивного відновлення будуть заздалегідь узгоджені.

[Джерело](#)

3. ПЛАНИ ВІДНОВЛЕННЯ – ЕКСПЕРТИ

«ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ВІЙНИ – ЦЕ ПОВНА ТРАНСФОРМАЦІЯ»

Відновлення України після війни не варто сприймати як процес, а як повну трансформацію держави. Насамперед, інституційну. Таку думку озвучив виконавчий директор Національної асоціації дорожників України Олег Варивода.

“Відновлення інфраструктури — це всього лише один з етапів відновлення України. Коли ми говоримо про відновлення, ми говоримо, найперше, про трансформацію. Що передбачає ця трансформація? Це не тільки відновлення — краще чи гірше, чи в такому ж стані до того, як було зруйновано російським агресором. Це, передовсім, трансформація України інституційна”, — сказав Варивода.

“Це проведення реформ, необхідних Україні для вступу до Європейського Союзу, до НАТО. І коли ми говоримо, що відновлення потрібно починати вже зараз, то ці реформи потрібно починати вже зараз. Тому що нам закидають західні партнери, що в нас досі не завершена судова реформа, досі проблеми з верховенством права, з правоохоронною системою, а це ті чинники, які можуть зіпсувати будь-що: гарну думку та хороші реформи, наші добрі спроби змінити країну”, — зазначив він.

Окрім проведення інституційних реформ, потрібне напрацювання різних механізмів фінансування відновлення, зокрема й проведення реформ, каже експерт.

“Уже сьогодні, за різними оцінками Світового банку та інших міжнародних інституцій, збитки, завдані Україні через війну, обчислюються сотнями і сотнями мільярдів доларів. І вже говорять про суму, яка буде необхідна Україні — це не менше одного трильйона доларів. Це колосальні суми. З такими ще повоєнна, скажімо, Європа і світ ніколи не стикався для відновлення. Тому й тут велике питання, яке потрібно напрацьовувати зараз: якими будуть механізми фінансування”, — пояснив Варивода.

[Джерело](#)

СПІВПРАЦЯ ПРИВАТНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРІВ, ЗАЛУЧЕННЯ МАСШТАБНОГО ПРИВАТНОГО КАПІТАЛУ Є ЗАПОРУКОЮ ШВИДКОГО ТА УСПІШНОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Співпраця приватного та державного секторів, залучення масштабного приватного капіталу є запорукою швидкого та успішного відновлення України, заявили голова та виконавчий директор Goldman Sachs Девід Соломон та виконавчий директор BlackRock Ларрі Фінк.

«Це буде серйозним викликом: йтиметься про партнерство між фінансовими інституціями в усьому світі, а також про партнерство між приватним сектором і державним сектором. Ми зацікавлені і готові приєднатися, залучаючи і капітал, і лідерство на ринках капіталу», — заявив Девід Соломон.

«У розмовах із президентом Зеленським я говорив, що наша мета, якщо ви нас наймете, не створити нових олігархів, а створити нову країну, створити капіталістичну систему, де капітал може бути правильно використаний. Це не означає, що ми відновлюватимемо стару Україну: ми будуватимемо найкращу Україну», — у свою чергу наголосив Ларрі Фінк.

«Відновлення не може відбуватися без **співпраці приватного та державного секторів, без економічних стимулів та заохочення**», — зазначив він.

Буде перехідний період, коли цей капітал збиратиметься: приватний сектор та фінансові інституції виділятимуть ресурси, а уряди мають стати містком між приватним сектором своєї країни та урядом України.

У зв'язку з цим Соломон назвав дуже важливою ініціативу Канади щодо випуску держоблігацій на підтримку України на CAD500 млн.

«Ця ініціатива може мультиплікуватися, примножуватися та забезпечувати успіх», — вважає він.

[Джерело](#)

У ШВЕЙЦАРІЇ ЗАЯВИЛИ, ЩО ІДЕЮ ПЕРЕДАТИ ЗАМОРОЖЕНІ РОСАКТИВИ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ОБГОВОРЮЄ НИЗКА КРАЇН

Міністр закордонних справ Швейцарії Ігнаціо Кассіс заявив, що ідею передати на відновлення України заморожені російські активи обговорює низка країн. Глава МЗС припустив, що Швейцарія теж може використати росактиви для відновлення нашої держави.

«Якщо ми серйозно ставимося до допомоги з відновлення України, нам треба подумати про те, як ми це фінансуватимемо», – сказав Кассіс.

За словами міністра, цей крок треба зробити «правильно в межах верховенства закону».

[*Джерело*](#)

УКРАЇНА РОБИТЬ ВНЕСОК У ЕНЕРГЕТИЧНУ БЕЗПЕКУ ЄВРОПИ – ДТЕК ЗАКЛИКАЄ ПРИЄДНАТИСЯ ДО КОАЛІЦІЇ ЗА СПІЛЬНЕ МАЙБУТНЄ

Максим Тімченко, генеральний директор ДТЕК

Група ДТЕК переконана, що енергетична безпека України має бути в центрі дискусій світових лідерів.

Група ДТЕК представила ініціативу «30 до 2030» на минулому WEF 2022 у Давосі. Мета ініціативи **«30 до 2030 року» мати в Україні 30 ГВт потужностей відновлюваних джерел енергії до 2030 року**, що стане важливою частиною плану післявоєнної відбудови України та основною рушійною силою розвитку української економіки.

30 ГВт ВДЕ дозволили б Україні досягти 50% частки ВДЕ в структурі потужностей. 15 ГВт чистої енергії можна було б експортувати до ЄС у вигляді електроенергії та екологічно чистого водню. Таким є наше бачення енергетичного сектору України до 2030 року. Таким чином, Україна може стати головним експортером чистої енергії до ЄС і зробити великий внесок у післявоєнну систему енергетичної безпеки Європи.

[*Джерело*](#)

НЕ ТРЕБА ПОВЕРТАТИ СТАРУ УКРАЇНУ, ТРЕБА СТВОРИТИ НОВУ НА РУЇНАХ МИНУЛОГО.

Ярослава Джонсон, очільниця Американсько-української ради з питань бізнесу

Там, де війна не була такою жорстокою і де немає великих руйнувань, можна вже стартувати з відбудовою. Звісно, треба шукати шляхи, як мінімізувати ризики, але ті компанії, які хочуть відігравати важливу роль в Україні після війни, вже мають готуватися, розпочинати інвестиції, а після війни — збільшувати їх.

Одна з найбільших проблем, про яку говорять, — **страхування воєнних ризиків**. На вашу думку, як це вирішити? Нещодавно бачив, як хтось згадував приклад Ізраїлю, де є держфонд, що компенсує збитки від воєнних втрат. Чи є якісь механізми, крім такої участі держави?

Про це у Давосі говорили, але поки такого фонду в Україні ніхто не започатковував. Деякі банки дають гарантії, міжнародні фінансові інституції також дають гарантії. Але треба вести із ними діалог: застрахувати \$1 млн – це інше, ніж застрахувати \$100 млн чи \$200 млн.

Треба мати **відповідну інституцію, яка матиме способи застрахувати на такі суми**. Страхова компанія повинна мати доступ до таких грошей, вона не повинна мати стільки грошей на банківському рахунку.

Про проблему страхування говорять усі — у воєнний час без мінімізації ризиків інвестувати ніхто не буде, навіть мінімально.

ІТ-сектор не постраждав, бо легко було вивезти людей. І це галузь майбутнього, 20 років тому її в нас не існувало. ІТ дає можливість українцям бути більш прив'язаними до глобального світу.

Але найліпші економіки — ті, які експортують по всьому світу і мають різноманітне виробництво, а не одну річ. Ось що має Росія? Газ та нафту. І більше нічого не робить. Натомість Америка має

різноманітне виробництво, і Україна також повинна мати різноманіття.

Треба всіх інвесторів заохочувати. Іноземці мають більше капіталу, мають спеціальне обладнання для деяких сфер, але українці також можуть багато чого дати, і Україна була б дуже рада повернути їх.

Однак треба якось заохотити людей, показати, що для них є місце, є місце для життя їхніх родин, можна відправити дітей до школи тощо. Зараз ніхто вам не скаже, скільки людей повернуться і коли.

Принцип демократії — люди мають бути рівними перед законом. Тому коли Україна стане демократією, очевидно, що компанії приходитимуть, бо вони хочуть мати такий ринок.

Компанії хочуть упевненості, що уряд справедливо ставитиметься до них — якщо буде якийсь спір, вони діятимуть за законом.

[Джерело](#)

ДЕРЖАВНА РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА 2023: БУТИ ЧИ НЕ БУТИ?

Анатолій Ткачук, експерт з децентралізації

Адекватна регіональна політика та політика згуртованості є важливою запорукою існування та неконфліктного розвитку держави. Національна єдність, вирівнювання диспропорцій у розвитку між регіонами — необхідна умова безпечного та комфортного життя громадян, незалежно від місця їхнього народження чи проживання у власній державі.

Ще до початку повномасштабного наступу РФ на Україну 2022 року чітко проявився тренд економічного перетікання економіки із східних регіонів у центральні та західні. Також значно зросла частка міста Києва в економіці країни. Так, вона ще не є настільки домінуючою, як у більшості країн Європи, але тенденція показує, що асиметрія розвитку столиці і регіонів постійно збільшується.

На тлі цих трендів повномасштабне вторгнення РФ в Україну 24 лютого 2022 року загострило до краю ситуацію в усіх вимірах — соціальному, економічному, територіальному. Виклики, які постали зараз перед Україною, є дуже небезпечними і складними для вирішення.

Виклик 1. Значна частина території України окупована або зруйнована воєнними діями

Виклик 2. Раптове переміщення значної кількості людей усередині і за межі України

Виклик 3. Руйнування інфраструктури

Відтак, перед нами стоїть кілька складних, але важливих для вирішення завдань:

- коректно оцінити завдані збитки. (Надмірне завищення тут неприпустиме. Це легко перевірити, і тоді довіру донорів до нас буде підірвано, тому виглядає правильним, що така оцінка здійснюється урядом спільно із Світовим банком);
- правильно розпланувати відновлення (на національному, регіональному та місцевому рівнях);
- на основі оцінки потреб жителів територіальних громад і регіонів, на основі об'єктивних даних визначити першочерговість і способи відновлення об'єктів інфраструктури, аби не відбудовувати те, що вже не використовувалося і не буде використовуватися, не застосовувати морально застарілих підходів до відбудови та відновлення;
- створити ефективно працюючі механізми координації робіт із відновлення в територіях;
- забезпечити прозорість процедур фінансування та мінімізувати при цьому корупційні ризики;
- врахувати, що відновлення має бути спрямоване на забезпечення прискореного соціально-економічного розвитку територій відновлення.

Отже, що ми маємо на сьогодні у плануванні відновлення?

- Оприлюднено План відновлення України, розрахований на десять років з очікуванням фінансуванням у сумі понад 750 млрд дол. (не затверджений).
- Законом «Про засади державної регіональної політики» передбачено розробку: плану відновлення та розвитку регіонів і планів відновлення та розвитку територіальних громад.
- Законом «Про регулювання містобудівної діяльності» передбачено розробку: програм комплексного відновлення області, території територіальної громади (її частини).

Як бачимо, наразі стрункої законодавчої основи для **створення зрозумілої системи планувальних документів для відновлення України не сформовано**. Натомість є два види конкуруючих планувальних документів на регіональному та місцевому рівнях.

Система планувальних документів для відновлення має бути єдиною, зрозумілою, такою, що не допускає фрагментації та забезпечує відновлення і розвиток територій. Потрібно зробити все, аби за квадратними метрами, тоннами та кілометрами не загубилися люди. Для цього необхідно швидко переглянути та узгодити між собою два закони — «Про регулювання містобудівної діяльності» та «Про засади державної регіональної політики», норми яких не можуть конкурувати, а лише взаємодоповнювати один одного.

Люди визначають потреби у відбудові, на людей має бути спрямована інфраструктура, яка відновлюється. За різними оцінками, до 2030 року в Україні проживатиме від 30 до 35 мільйонів осіб. Це значно менше, ніж у ті часи, коли будувалась основна частина інфраструктурних об'єктів. Тому точно немає сенсу у відбудові того, що не буде використовуватися. Не менш складна ситуація із відбудовою чи відновленням окремих населених пунктів, особливо тих, які зруйновані повністю.

Сучасна регіональна політика пропонує новий підхід, особливостями якого є:

- стратегія регіонального розвитку (на рівні держави і кожного регіону), яка враховує широкий спектр прямих і непрямих факторів, що впливають на результати діяльності місцевого бізнесу;
- необхідність розкрити потенціал унікальних для регіону активів;
- постійна робота над виявленню можливостей для розвитку регіону, а не фокусування на його слабких сторонах чи потребі в підтримці;
- скоординована система багаторівневого врядування регіональним розвитком за участі центральної, регіональної і місцевої влади та всіх заінтересованих сторін. Посилення управлінської спроможності місцевого і регіонального рівнів.

Українське законодавство має дозволити **багаторічне програмування регіонального розвитку на центральному та субнаціональному рівнях, забезпечити можливість співфінансування таких програм на центральному та субнаціональному рівнях, запровадити надійну й ефективну систему фінансового контролю та аудиту інвестиційних видатків за програмами**. При відборі та реалізації проектів регіонального розвитку Україна також повинна виконувати законодавство ЄС у таких сферах, як публічні закупівлі, конкуренція, державно-приватне партнерство, навколишнє середовище, транспорт, боротьба з дискримінацією, гендерна рівність, статистика.

[Докладніше](#)

«МАЮТЬ БУТИ НОВІ ПІДХОДИ І СЕНСИ»: ЯК У ДАВОСІ ОБГОВОРЮВАЛИ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ, РОЗПОВІВ МЕР МИКОЛАЄВА

“Насамперед, усі сходяться на думці, що говорити про відновлення України передчасно, поки не буде закінчена війна. Але це не означає, що сьогодні не потрібно вже готувати плани відновлення, документи. Тому що наші західні партнери є великими бюрократами і особливо уважними в тому, що стосується питань використання ресурсів, зокрема, фінансових. Тому на ВЕФ йшлося про те, щоб підготувати українські процедури, законодавчі акти і розуміння того, яким чином буде заходити допомога на відновлення”, — розповів Олександр Сенкевич, міський голова Миколаєва.

Він і його колеги, мери інших міст України, вважає, що робота з партнерами, як і в довоєнний час, має відбуватися на їхніх майданчиках.

“Я, як міський голова, і мої колеги, стверджуємо, що дана робота повинна проводитися за принципами того, як ми працювали до війни з європейськими або із іншими західними банківськими інституціями, такими як ЄБРР, ЄІБ і Світовий банк. На їхніх майданчиках процедура закупівель тощо”, — сказав мер Миколаєва.

Крім того, потрібно розділяти допомогу на відновлення України та інвестиційну допомогу, тобто, фактично, створення нових робочих місць, бізнесів.

[Джерело](#)

ВЕРНОН ХЕНДЕРСОН ПРО ВИКЛИКИ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Вернон Хендерсон, професор Лондонської школи економіки

Відбудова східної частини України. Серед викликів – величезні руйнування на Сході, біженці звідти, які переїхали у західну частину України, а потім частково покинули Україну.

Перед Україною стоїть важкий політичний вибір при спробах якомога більше заселити Схід. Ви можете відбудувати міста, але чи повернуться люди, чи буде для них робота? Якщо ви створите робочі місця, але українцям не буде де жити, у вас будуть проблеми. Треба продумати все. У першому раунді відновлення ми побачимо, які населені пункти розвиваються, куди люди хочуть повернутися. Нам потрібно буде зосередитися на відновленні саме таких місць.

Велика проблема – «слон в кімнаті» – полягає в тому, що люди, які можуть робити інвестиції в східний регіон, бачать ризик ще однієї війни, ще одного вторгнення. Тому потрібне політичне врегулювання, гарантії компенсації для інвесторів. Треба сказати: «У нас страхування на військовий час. Якщо ви інвестуєте сюди, а ваші об'єкти будуть зруйновані під час війни, ми компенсуємо вам». Уряд повинен мати фінансову спроможність виплатити такі страхові вимоги.

Інший варіант – **субсидування інвестиційних кредитів і, можливо, фірм на Сході**. Занепокоєння полягає в тому, що уряд спробує підтримати традиційні галузі промисловості на Сході або продемонструвати фаворитизм. Вони можуть надати контракти жменьці фірм, які мають тісні зв'язки з урядом і неконкурентоспроможні на ринку. Це зашкодить довгостроковому розвитку України.

Тоді що буде економічною базою відновлення Сходу? Уряд може допомогти, надаючи робочі місця в державних установах, які не обов'язково повинні бути в столиці, спрямовуючи більше інвестицій в університети, в охорону здоров'я, але самі міста також повинні знайти нову економічну базу.

Міста і села. Ми хочемо, щоб люди певною мірою повернулися на схід, але проблема в селах. Ми бачили це в інших країнах – люди виїжджають із сіл чи містечок у великі міста. Україна вже дуже урбанізована – 70% населення живе в містах. Процес обезлюднення сіл, мабуть, триватиме і він, на жаль, посилився через війну. Через війну багато сіл зникає, тому що їх знищили, там нічого не залишилося – ні будівель, ні людей. Деякі села виживуть і знайдуть свою економічну базу, наприклад, туризм, сільське господарство чи переробну промисловість, але сільський сектор стане ще меншим.

Житло. Україна має дуже високий рівень власності на житло, що досить незвично. Проблема власності складна. Люди володіють своїми квартирами, але земля (на якій ці квартири розташовані) є власністю держави, і вона виділяється на місцевому рівні непрозоро. **Ми хотіли б трансформувати житловий ринок подібно до інших країн, де землю продають з аукціону забудовникам.**

Україна збирається будувати нове житло. І моя порада – не робити його «радянським». **Зробіть його іншим – більш енергоефективним;** дайте людям більше різних можливостей для оренди; у менших містах зробіть вибір на користь користь будівель меншої площі – на одну сім'ю.

Відродження України відбуватиметься за рахунок міжнародної допомоги. Кожен донор має різну звітність і різні пріоритети. Україна має не дуже добру репутацію з точки зору корупції, і це стане причиною занепокоєння міжнародних агентств щодо того, як витрачаються гроші та як ведеться бухгалтерський облік. Тож вам **потрібен якісний процес обліку та збір даних, який зараз в Україні дуже слабо розвинений.**

Іде дискусія про роль місцевої та центральної влади у процесі відбудови. Деякі проекти можуть бути передані місцевим органам влади, оскільки там краще розуміють місцеві умови, чого вони хочуть і що їм потрібно. **Викликає занепокоєння лише те, що органи місцевого самоврядування мають невеликий досвід реалізації інфраструктурних проектів через економічні умови останні 30 років.** Виходом може стати залучення наставників, наприклад, урядів інших країн, які візьмуть шефство над певними містами та нададуть постійну допомогу в розбудові інституційної та бухгалтерської спроможності. Це допоможе місцевим органам влади стати більш професійними.

[Джерело](#)

РОКСОЛАНА ПІДЛАСА: КОНФІСКОВАНІ РОСІЙСЬКІ АКТИВИ ПІДУТЬ НА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Рішення про направлення заморожених російських активів на відновлення України має бути ухвалено у найкоротші строки, переконана голова комітету з питань бюджету, народна депутатка «Слуги Народу» Роксолана Підласа.

За її словами, Україні доведеться збудувати/відновити величезну кількість об'єктів. Лише станом на 1 січня 2023 зруйновано понад 132 тис. приватних житлових будинків і понад 17 тис. багатоквартирних будинків.

Наразі, переконана голова комітету, потрібно використовувати усі можливі інструменти для залучення фінансування на відновлення держави.

Потреба в інфраструктурному відновленні вже перевищила 700 млрд доларів, і ця цифра продовжує зростати з кожним новим обстрілом, зауважила народна депутатка.

[Джерело](#)

ЯК ЗБУДУВАТИ УКРАЇНУ МРІЇ ПІСЛЯ ПЕРЕМОГИ: ПРИКЛАДИ

Сергій Корсунський, Надзвичайний і Повноважний Посол України в Японії

2023 рік має стати роком нашої перемоги, і ми вже розуміємо, що ця перемога не буде миттєвим актом. Побудова України нашої мрії потребуватиме часу, ресурсів і зусиль безпрецедентного у післявоєнній історії Європи масштабу. Досвід безлічі країн світу, що поставали з руїн руйнівних і кривавих воєн минулого століття, дозволяє оцінити шлях, який нам ще належить пройти.

У 1990-х, коли В'єтнам прийняв стратегію «доймой», що заохочувала приватне підприємництво, визнала приватну власність на землю, скасувала колективне землеробство. У В'єтнамі побудували необхідну інфраструктуру та забезпечили підготовку досить кваліфікованої, але все ще дешевої робочої сили для створення експортно-орієнтованих виробництв. В'єтнам увійшов до системи зон вільної торгівлі, спочатку з АСЕАН, потім зі США, домігся значної лібералізації зовнішньої торгівлі, провів дерегуляцію бізнесу. Було прийнято закони на захист іноземних інвестицій, знижено бюрократичний тиск, чималі ресурси спрямовано на освіту та підготовку кадрів.

Південнокорейське диво на річці Ханган відбулося раніше від в'єтнамського й потребувало більше часу. Військовий переворот 1961 року змінив усе. Країна стала проводити політику нарощування експорту, землю віддали тим, хто її обробляє, а колишні латифундисти стали інвестувати нагромаджені ресурси в освіту. Саме освіта — всіх і вся, високі стандарти у школах, які однаково підтримувалися в містах і селах, стала інструментом, що дозволив змінити обличчя країни. На місце старих перевірених, але корумпованих кадрів прийшли молоді підприємці й керівники, які здобули освіту у США і були мотивовані вивести Південну Корею з кола найбідніших країн світу у вищу лігу — спочатку регіональну, а потім і світову.

Важливо зазначити, що, на відміну від укоріненого в нас уявлення про непотрібність державних інститутів, і в Кореї, і у В'єтнамі вони зіграли величезну роль. **Просто функції, які на них покладалися — формування і створення умов для реалізації державної політики, кваліфікація державних службовців та довіра, що встановилася між державою і підприємцями, — відрізнялися від ситуації в інших країнах.**

Говорячи про успіхи економічного розвитку В'єтнаму та Південної Кореї, неможливо заперечувати очевидне, а саме той факт, що реформи здійснювалися в умовах, далеких від ідеалів демократії. Тимчасом владі й суспільству вдавалося у критичні періоди узгоджувати певний соціальний контракт про взаємну підтримку в ім'я спільних цілей. Здавалося б, нагромаджений досвід дозволяє уникати нових конфліктів.

У минулому столітті Японія кілька раз поставала з руїн після нищівних подій природного і неприродного характеру. **Центральна ідея полягала в тому, що створення нової промислової бази має відбуватися на основі найсучасніших технологій і обладнання. Згодом стали розбудовуватися важке машинобудування й електроніка.** Модернізація супроводжувалася розвитком системи освіти, підготовки та перепідготовки кадрів.

Досвід відродження країн Східної Азії дозволяє зробити деякі висновки. У всіх випадках

винятково важливою була роль державних інститутів, які координували різні програми в інтересах усього суспільства, створювали сприятливі економічні та організаційні умови для орієнтованого на експорт бізнесу. Реалізація реформ була б неможливою без взаємної довіри між народом і владою, інвестицій у людський капітал, справедливого розподілу соціальних благ між членами суспільства. Як виявилось, для успіху важливо не тільки мати стратегічні цілі, а й уміти їх артикулювати, виявляти справжній патріотизм та волю до їх досягнення.

[Джерело](#)

4. ХІД ВИКОНАННЯ ПЛАНУ ВІДНОВЛЕННЯ

УРЯД ЗРОБИВ КРОК ДО ПІДПИСАННЯ ПРОГРАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ «ЄДИНИЙ РИНОК» НА 4,2 МЛРД ЄВРО

Уряд затвердив Проект розпорядження Президента України «Про делегацію України для участі у переговорах з Європейською Комісією щодо укладення Угоди між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, з іншого боку, щодо участі України в програмі Європейського Союзу «Єдиний ринок» (2021–2027)». Відповідне рішення було затверджено на засіданні Кабінету Міністрів України 17 січня 2023 року.

Цей документ передбачає створення делегації України для переговорів щодо узгодження тексту Угоди та подальшого її підписання, а також затвердження Директиви делегації.

«Програма Європейського Союзу «Єдиний ринок» – це програма фінансової підтримки ЄС з бюджетом 4.2 млрд євро, яка розрахована на 7 років (з 2021 по 2027 роки). Приєднання України до вказаної Програми дозволить посилити співпрацю з ЄС, що є особливо актуальним з огляду на євроінтеграційні процеси та набуття Україною статусу кандидата в ЄС», – заявила Перший віце-прем'єр-міністр – Міністр економіки України Юлія Свириденко.

Програма має сприяти спрощенню доступу до ринків, створенню сприятливого бізнес-середовища, сприяння розвитку та росту бізнесу, забезпеченню конкурентоспроможності і стійкості компаній та цілих секторів економіки (поєднання екосистем, кластери). Вона буде допомагати розвитку підприємницького середовища, включаючи схеми менторства. Серед іншого, передбачається участь у Європейській мережі Підприємств (EEN), Еразмус для молодих підприємців (EYE), спільних кластерних ініціативах.

Зокрема фінансування програми буде направлено на такі напрями:

- зміцнення конкурентоспроможності та стійкості малих і середніх підприємств (МСП) – фінансування складає 24% від загального бюджету Програми, приблизно 1 млрд євро, що забезпечить можливість надання різних форм підтримки бізнесу;
- створення та поширення високоякісної європейської статистики – фінансування складає 13% від загального бюджету Програми, приблизно 546 млн євро, що дозволить Україні брати участь у розширеному партнерстві, спрямованому на розробку нової європейської статистики з використанням багатьох джерел даних, передових методів аналізу даних, смарт систем і цифрових технологій.

[Джерело](#)

НОВИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ПАРК «МЕНСЬКИЙ» НА ЧЕРНІГІВЩИНІ ВКЛЮЧЕНО ДО РЕЄСТРУ

Уряд включив до Реєстру індустріальних (промислових) парків ще один майданчик – «Менський». Таке рішення було ухвалено на засіданні Кабінету Міністрів України 24 січня 2023 року.

Новий індустріальний парк знаходиться за межами міста Мена Чернігівської області на території Менської міської ради.

Відповідно до концепції індустріального парку, на площі 68,6 га буде створено до 3000 робочих місць. Передбачено створення промислових підприємств та логістичних об'єктів.

[Джерело](#)

УКРАЇНА НА РЕМОНТІ. КОМУ ЇДУТЬ МІЛЬЙОНИ НА ВІДНОВЛЕННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ?

«Велика відбудова», про яку весь воєнний 2022 рік говорили можновладці, стартувала. У січні майже півмільярда гривень уряд виділив на ремонт пошкоджених багатоквартирних житлових

будинків у Київській області. Досі у таких масштабах держава не виділяла кошти на зруйноване житло українців.

Найбільше грошей дісталось містам Ірпінь (172,6 млн грн) та Гостомель (96,6 млн грн), які з перших днів війни опинилися в епіцентрі військової агресії путінської росії. Фінансуватимуться роботи за рахунок Фонду відновлення зруйнованого майна та інфраструктури.

Загалом же в Україні діють інші програми і фонди, які наповнюються бюджетними, донорськими та кредитними ресурсами. Окрім Фонду відновлення зруйнованого майна, це Фонд ліквідації наслідків збройної агресії і Програма з відновлення України.

Фонд відновлення зруйнованого майна створено на основі фандрейзингової платформи United24, яку у травні 2022-го запустив президент Володимир Зеленський. За рахунок пожертв міжнародних організацій та пересічних українців акумулюються гроші на оборону, медицину та відбудову України. За останніми даними, зібрано понад \$271 млн.

«Відновимо та відбудуємо все, що ворог пошкодив і зруйнував. Уже зараз розуміємо, де взяти 110 млрд грн на відбудову в цьому році. 2023-й стане роком нашої перемоги та роком початку нашого великого відновлення», – поділився планами прем'єр-міністр Денис Шмигаль.

За підрахунками низки організацій (KSE Institute, Центру економічної стратегії, Dragon Capital, Трансперенсі Інтернешнл Україна), загальна сума прямих задокументованих збитків від російської війни житловій та нежитловій нерухомості, іншій інфраструктурі України станом на листопад 2022 року становила \$135,9 млрд. У п'ятірці найбільш постраждалих за руйнуваннями житлового фонду – Донецька, Київська, Луганська, Чернігівська та Харківська області. У Донецькій області зруйновано 78,7 тис. будинків на \$14,3 млрд.

Збитки Київщини від руйнувань та пошкоджень 22,8 тис. житлових будинків складають \$8,2 млрд. У столиці за час війни зруйновано та пошкоджено 348 житлових будинків, переважна більшість яких багатоквартирні, збитки становлять \$0,9 млрд.

Місто-герой України Гостомель одне із перших прокинулося від ракетних обстрілів. Уже о сьомій ранку 24 лютого біля житлового будинку розірвалася російська ракета. Дивом ніхто з людей не постраждав, ударною хвилею повибивало вікна багатопверхівок.

Подібних і більш критичних ушкоджень у Гостомелі чимало, руйнувань зазнало 3349 об'єктів. Це близько третини від всіх будинків, що розташовані у місті. Таку цифру «Главкому» озвучив начальник відділу економічного розвитку та інвестицій Гостомельської селищної військової адміністрації Олександр Мазур. За його словами, йдеться про будинки приватного сектору, будівлі соціально-культурного і промислового профілю та багатоквартирне житло. Три багатопверхівки уряд включив у фінансування за рахунок Фонду відновлення зруйнованого майна та інфраструктури.

У Гостомелі планується демонтувати 800 об'єктів, що зазнали пошкоджень під час війни. З них десять багатопверхівок.

Великі сподівання центральна влада покладає на роботу Фонду ліквідації наслідків збройної агресії. Його створила Верховна Рада у жовтні 2022 року. За задумом законотворців, наповнюватися Фонд повинен за рахунок розкуркулення росіян та резидентів Росії, котрі володіють активами в Україні. Першою ластівкою стала по суті націоналізація двох російських банків – «Промінвестбанку» і «Міжнародного резервного банку». Тодішнє керівництво Нацбанку спрогнозувало, що у дохід України може бути направлено близько 26 млрд грн, якими володіли ці фінансові установи держави-агресора. Забрані кошти Україна хотіла направити на капремонт будівель, які зруйновані або пошкоджені внаслідок збройної агресії РФ; закупівлю шкільних автобусів, спецтранспорту для закладів охорони здоров'я; закупівлю медичного обладнання тощо.

Водночас 16 січня народні депутати на чолі з Ярославом Железняком зареєстрували законопроект, яким пропонується усі кошти (35,5 млрд грн) спрямувати на оборонну галузь. Це пояснюють тим, що «так звані «військові видатки» Україна може використовувати виключно внутрішні надходження, а для будівництва житла, об'єктів інфраструктури, закупівлю обладнання можуть використовуватися також кошти отримані від наших міжнародних партнерів».

«Бюджет Фонду ліквідації наслідків збройної агресії на 2023 рік становить 35,5 млрд грн. Розподілом займається Кабінет міністрів за погодженням з парламентського комітету з питань бюджету. Це у мене викликає відчуття чергової політичної корупції. Особисто я не

проти, щоб гроші Фонду витрачалися, наприклад, на будівництво амбулаторій на територіях, які не постраждали від агресії Росії. Водночас на військові потреби кошти цього Фонду не направляються. Тому з'явилася така депутатська ініціатива – всі 35,5 млрд грн скерувати на забезпечення потреб сектору оборони», – сказав «Главкому» нардеп Ярослав Железняк.

[Джерело](#)